

ความไม่แน่นอนของการสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า

Uncertainty Factors : UF

การขยายวงของปัญหาการก่อการร้ายภายในประเทศ

สมัย ใจอินทร์

ประเด็นที่น่าสนใจ

- สงครามการก่อการร้ายสากลในปัจจุบันสามารถเกิดขึ้นได้ทุกแห่ง ใช้อาวุธที่พัฒนาขึ้นได้อย่างหลากหลาย และที่สำคัญที่สุดนั้นกลุ่มก่อการร้ายสามารถใช้ระบบสื่อสาร คอมพิวเตอร์และอิเล็กทรอนิกส์รวมทั้งระบบอินเทอร์เน็ตในการปฏิบัติการได้
- ความเสียหาย 6 ประการสำคัญที่เห็นได้ชัด ได้แก่ การสูญเสียทรัพย์สินและกระทบกระเทือนต่อเศรษฐกิจของชาติ การทำให้สูญเสียบุคคลสำคัญหรือผู้เชี่ยวชาญที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศ การทำให้กระทบกระเทือนต่อภาพพจน์ของรัฐบาลและของประเทศ ความสับสนเปลืองงบประมาณของประเทศในการเตรียมการต่อต้านการก่อการร้าย การก่อให้เกิดความวิตก ทำลายขวัญประชาชนเสมือนหนึ่งสงครามจิตวิทยา และความบาดหมางในทางการเมืองระหว่างประเทศ
- เหตุการณ์การก่อการร้ายในอนาคตสำหรับประเทศไทยยังมีความเสี่ยงสูง มีแนวโน้มที่จะเกิดเป็นลักษณะดังนี้ (1) การทำลายระบบความปลอดภัยข้อมูลข่าวสารของประเทศทาง Internet (2) การลอบวางระเบิด ลอบยิง ชมขู่ จี้ตัวประกัน (3) การจู่โจมด้วยวิธีการ หรือ เครื่องมือที่ไม่คาดคิดที่อาจรวมไปถึงการใช้อาวุธเชื้อโรคและเคมีชีวภาพซึ่งต้องการการเตรียมพร้อมของระบบสาธารณสุขของประเทศ

1. สถานการณ์ความมั่นคงในบริบทใหม่

สถานการณ์ความมั่นคงในปัจจุบันนับว่ามีความเสี่ยงในมิติที่แตกต่างจากกรอบความคิดและหลักนิยมเดิมไปแทบทั้งหมด ทั้งนี้เนื่องมาจากผลของการก่อการร้ายทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับข้ามชาติ ในระดับการก่อการร้ายสากลนั้นได้มีการทบทวนสถานการณ์มาโดยตลอดตั้งแต่หลังเหตุการณ์ 9/11 เช่น Mapping The Jihadist Threat : The War on Terror Since 9/11 K.M. Campbell and W.Darsie (Editors)¹ ซึ่งได้เปรียบเทียบถึงหลักคิดทางยุทธศาสตร์ของมหาอำนาจในช่วงสงครามเย็นที่มหาอำนาจ (สหรัฐอเมริกา และสหภาพโซเวียต) ได้อาศัยการคุมเชิง (Co-exist Under Mutual Deterrent) แต่สามารถยับยั้งสงครามขนาดใหญ่และสงครามนิวเคลียร์ได้ แต่สงครามการก่อการร้ายสากลไม่สามารถใช้หลักคิดเดิมได้เลยเพราะไม่สามารถกำหนดภัยคุกคาม ที่ตั้ง กำลังทหารและอาวุธได้ แต่ข้อสรุปข้อหนึ่งของการศึกษานี้ก็คือการก่อการร้ายสามารถเกิดขึ้นได้ทุกแห่ง ใช้อาวุธที่พัฒนาขึ้นได้อย่างหลากหลาย

และที่สำคัญที่สุดนั้นกลุ่มก่อการร้ายสามารถใช้ระบบสื่อสาร คอมพิวเตอร์และอิเล็กทรอนิกส์รวมทั้งระบบอินเทอร์เน็ตในการปฏิบัติการ นอกเหนือจากอิรักและอัฟกานิสถานอันเป็นแหล่งที่มีความขัดแย้งและแหล่งฝึก-ช่องสุ่มกำลังแล้ว พื้นที่เสี่ยงจึงมีหลายแห่งในขณะเดียวกัน รวมไปถึงภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่เริ่มมีรอยแยกทางวัฒนธรรม-ศาสนา เกิดขึ้น

The Rand Corporation² ได้วิเคราะห์ในการต่อการก่อการร้ายสากล (ตามเอกสาร Beyond Al Qaeda : Part I, The Global Jihadist Movement, Angel Rabasa et al,³ และ Beyond al-Queda Part II, The Outer Rings of Terrorist Universe, Angel Rabasa et al⁴.) ได้ชี้ถึงการลุกลามและขยายวงของการก่อการร้ายในยุค Post-911 ว่าได้เกิดขึ้นในหลายแนวรบ เช่น Al-queda, Hezbollah, Hamas, GIA (Algeria's Armed Islamic Group), al-Gama' al-Islamiyya (Egypt), Tamil Eelam(Sri Lanka), Basque (Spain), FARC (Colombia), Abu-Sayaf (Philippines), JI (S.E.Asia) รวมทั้งสถานการณ์ในประเทศไทยว่ามีแนวโน้มที่จะเข้ากลุ่มกันทั้งด้านยุทธวิธีและหลักคิดตลอดจนการให้ความช่วยเหลือระหว่างกัน ถึงแม้ว่าในขณะที่ดีพิมพ์ยังจะไม่มีหลักฐานบ่งชี้ได้ชัดก็ตาม

2. สถานการณ์ความมั่นคงของไทยและการขยายวงของการก่อการร้ายสากลและภายในประเทศ

ในมิติของรัฐบาลไทย ได้ให้คำนิยามของคำ การก่อการร้ายสากลไว้ว่า "การปฏิบัติการคุกคาม หรือใช้ความรุนแรงของบุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่มุ่งหวังผลตามเงื่อนไขข้อเรียกร้องทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งส่วนใหญ่จะปฏิบัติการล่องล้าเขตแดนหรือเกี่ยวกับชาติอื่น การกระทำนั้นอาจเป็นไปโดยเอกเทศ ปราศจากการสนับสนุนจากรัฐใด ๆ หรือมีรัฐใดรัฐหนึ่งสนับสนุน เมื่อเกิดขึ้นย่อมมีผลกระทบโดยตรงต่อผลประโยชน์ของชาติ พันธกรณีระหว่างประเทศ นโยบายของชาติทางด้านการเมืองการป้องกันประเทศ เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา ชื่อเสียง และเกียรติภูมิของชาติ

ความเสียหายของการก่อการร้าย ความเสียหาย จากการก่อการร้ายสากลเท่าที่ประมวลได้มีความเสียหาย 6 ประการสำคัญ ที่เห็นได้ชัดคือ

- การสูญเสียทรัพย์สินและกระทบกระเทือนต่อเศรษฐกิจของชาติ แม้การก่อการร้ายสากลจะไม่เสียหายรุนแรงเหมือนเกิดสงคราม แต่ก็เหมือนกับเป็นการรบย่อย ๆ และมีผลต่อการชะงักงันทางเศรษฐกิจ
- ทำให้สูญเสียบุคคลสำคัญหรือผู้เชี่ยวชาญที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศ บุคคลสำคัญที่ว่านี้ได้แก่ผู้บริหารประเทศ ประมุขของประเทศ ผู้นำทางการเมืองซึ่งตกเป็นเป้าหมายของผู้ก่อการร้ายสากล ในปัจจุบันได้มีการกำหนดมาตรการรักษาความปลอดภัยบุคคลขึ้นเพื่อที่จะช่วยลดปัญหาของการที่จะเป็นเป้าหมายการก่อการร้ายสากลลง
- ทำให้กระทบกระเทือนต่อภาพพจน์ของรัฐบาลและของประเทศ
- ความสิ้นเปลืองงบประมาณของประเทศในการเตรียมการต่อต้านการก่อการร้าย

- ก่อให้เกิดความวิตก ทำลายขวัญประชาชนเสมือนหนึ่งสงครามจิตวิทยา เช่น กรณีสายการบินของสหรัฐอเมริกาถูกจี้บ่อยครั้ง หรือการทำลายสถานทูตสหรัฐฯ ในภูมิภาคต่างๆ เป็นต้น
- อาจจะทำให้เกิดความบาดหมางในทางการเมืองระหว่างประเทศได้

2.1 องค์กรและมาตรการแก้ไขปัญหาการก่อการร้ายสากลในไทย

เท่าที่ผ่านมาและจากแนวโน้มการก่อการร้ายในประเทศ สำหรับประเทศไทยแต่เดิมแล้วไม่ใช่เป้าหมายหลักของการก่อการร้ายสากล เพียงแต่อาจใช้ประเทศไทยเป็นทางผ่าน หรือเป็นแหล่งวางแผนหลบซ่อนตัว มากกว่าจะทำให้ประเทศไทยเป็นจุดสนใจของชาวโลก แต่ปัจจุบันประเทศไทยได้รับผลกระทบจากการก่อการร้ายในระดับรุนแรง นับแต่เหตุการณ์ปล้นปืนเมื่อปี 2547 ดังนั้น จึงต้องมีองค์กรที่รับผิดชอบหลักในการต่อต้านการก่อการร้ายในประเทศไทยและต้องกำหนดหน่วยปฏิบัติการให้แน่ชัด รวมทั้งออกกฎหมายให้สอดคล้องกับภารกิจการต่อต้านการก่อการร้ายเพื่ออำนวยความสะดวกต่อเจ้าหน้าที่อีกด้วย

1. หน่วยงานในระดับรัฐบาล

- 1.1 คณะกรรมการนโยบายและอำนาจการแก้ไขปัญหาการก่อการร้ายสากล (นอก.) ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม, รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย, รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง, รัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศ, รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม, เลขาธิการนายกรัฐมนตรี, อัยการสูงสุด, ผู้บัญชาการทหารสูงสุด, ผบ.เหล่าทัพ, ผบ.ตร., อธิบดีกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย โดยมีเลขาธิการ สมช. เป็นกรรมการและเลขานุการ มีอำนาจหน้าที่ดังนี้
- พิจารณาปรับปรุงแก้ไขนโยบายและแนวความคิดในการดำเนินการ ตามนโยบายการแก้ไขปัญหาการก่อการร้ายสากลให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป
  - เมื่อสถานการณ์การก่อการร้ายเกิดขึ้นในประเทศหรือภายนอกประเทศ กรรมการคณะนี้จะต้องปฏิบัติงาน ณ ที่ที่กำหนดไว้จนกว่าสถานการณ์จะเรียบร้อย หากคณะกรรมการผู้ใดไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ จะต้องมอบหมายผู้แทนหรือผู้มีอำนาจหน้าที่เดิมมาปฏิบัติหน้าที่แทนและคณะกรรมการนี้จะได้พิจารณาและเสนอแนะมาตรการปฏิบัติแก่รัฐบาลเพื่อตกลงใจต่อไป
  - มอบหมายมาตรการปฏิบัติและอำนาจการในการแก้ไขปัญหาแล้วแต่กรณีให้แก่หน่วยในองค์กรระดับปฏิบัติที่ทำหน้าที่ควบคุมสถานการณ์ หรือมอบหมายให้หน่วยกำลังพิเศษอื่นตามความจำเป็นแล้วแต่กรณี
  - มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะบุคคล เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย
  - มีอำนาจเชิญบุคคลมาชี้แจงข้อเท็จจริง หรือข้อคิดเห็นเพื่อการปฏิบัติภารกิจของคณะกรรมการ
  - หากมีปัญหาในทางการบริหารที่จำเป็นและเร่งด่วนให้ประธานคณะกรรมการนี้มีอำนาจในการพิจารณาตกลงใจและสั่งการ และแจ้งให้คณะกรรมการทราบต่อไป

1.2 คณะอนุกรรมการอำนวยการแก้ไขปัญหาค่าการร้ายสากล เป็นคณะอนุกรรมการตั้งขึ้นมา เพื่อให้การปฏิบัติงานในการแก้ไขปัญหาค่าการร้ายสากลดำเนินการไปอย่างต่อเนื่อง และมีองค์การสำคัญรองรับภารกิจของคณะกรรมการนโยบายและอำนวยการแก้ไขปัญหาค่าการร้ายสากล โดยมีผู้บัญชาการทหารสูงสุด เป็นประธานอนุกรรมการ และผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นอนุกรรมการ โดยมีเจ้ากรมยุทธการทหารเป็นอนุกรรมการและเลขานุการอำนาจหน้าที่

- ในสถานการณ์ปกติ ศึกษาสถานการณ์และการเคลื่อนไหวของกลุ่มก่อการร้ายต่าง ๆ
- ศึกษาและทบทวนมาตรการป้องกันและตอบโต้การก่อการร้ายสากลให้ถูกต้องเหมาะสมและสมบูรณ์เสมอ
- ศึกษาปัญหา วิเคราะห์ข้อขัดข้องและเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาค่าการร้ายหรือข้อขัดข้องต่าง ๆ ของหน่วยปฏิบัติ สามารถปฏิบัติภารกิจได้ โดยมีประสิทธิภาพสมบูรณ์
- ในกรณีปรากฏข่าวสารหรือมีสิ่งบอกล่วงจะเกิดการก่อการร้ายสากล ให้พิจารณากลับกรองโดยด่วน เพื่อให้สามารถรายงานต่อเลขานุการของคณะกรรมการนโยบายและอำนวยการแก้ไขปัญหาค่าการร้ายสากล เพื่อจะได้พิจารณาดำเนินการต่อไป
- ในระหว่างที่สถานการณ์ก่อการร้ายสากลอยู่ ให้ปฏิบัติหน้าที่ภายใต้การบังคับบัญชาโดยตรงของคณะกรรมการนโยบายและอำนวยการแก้ไขปัญหาค่าการร้ายสากล เพื่อช่วยเหลือในการพิจารณากำหนดนโยบายหรือมาตรการแก้ไขปัญหาค่าการร้าย ได้ตามความจำเป็นของสถานการณ์
- เมื่อสถานการณ์ก่อการร้ายสิ้นสุดลงแล้ว จัดทำรายงานผลการดำเนินการเพื่อให้ประธานคณะกรรมการฯ เสนอนายกรัฐมนตรีและจัดทำแถลงข่าวเพื่อแจ้งให้สาธารณชนทราบ
- พิจารณากำหนดมาตรการต่าง ๆ ที่ทำให้ผู้เป็นกรรมการและอนุกรรมการสามารถ ติดต่อกันได้รวดเร็วทันทั่วทั้ง รวมทั้งการจัดทำแนวทางดำเนินการที่จำเป็นอย่างอื่น ๆ เพื่อให้คณะกรรมการนโยบายและอำนวยการแก้ไขปัญหาค่าการร้ายสากลและสามารถปฏิบัติตามภารกิจได้โดยสมบูรณ์
- ปฏิบัติภารกิจอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากประธานหรือเลขานุการคณะกรรมการนโยบายและอำนวยการแก้ไขปัญหาค่าการร้ายสากล

2. ระดับกองบัญชาการทหารสูงสุด

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการก่อการร้ายสากลเป็นส่วนราชการเฉพาะกิจ ขึ้นตรงกองบัญชาการทหารสูงสุด และให้หน่วยปฏิบัติการพิเศษของเหล่าทัพและสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ขึ้นควบคุมยุทธการกับศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการก่อการร้ายสากลเมื่อมีการปฏิบัติการ ทั้งนี้ การที่ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการก่อการร้ายสากล ขึ้นการบังคับบัญชากับกองบัญชาการทหารสูงสุด เพื่อให้มีเอกภาพในการบังคับบัญชา มีความรวดเร็วในการสั่งการและการปฏิบัติ รวมทั้งการนำระบบการควบคุมบังคับบัญชา การสื่อสารและการข่าวกรอง (C2I) ของกองบัญชาการทหารสูงสุดมาใช้สนับสนุนการปฏิบัติงานของศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการก่อการร้ายสากล เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงขึ้น

3. ระดับกองทัพบก

หน่วยที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาการต่อต้านการก่อการร้ายสากลระดับกองทัพบก ได้แก่ หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ ซึ่งมีหน้าที่ปฏิบัติการสงครามพิเศษ อันประกอบด้วย สงครามนอกแบบ การป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบและการปฏิบัติการจิตวิทยา โดยมีหน่วยรองที่เป็นหน่วยปฏิบัติหลักในการปฏิบัติการต่อต้านการก่อการร้าย ได้แก่ กรมรบพิเศษที่ 3 ซึ่งประกอบด้วย 1 พัน. จุโจอม, 1 พัน.ปฏิบัติการพิเศษ, 1 ร้อย.จก.90 มีหน้าที่ปฏิบัติการต่อต้านและตอบโต้การก่อการร้ายทุกรูปแบบตามที่ได้รับมอบจากหน่วยเหนือ

2.2 แนวโน้มปัญหาการก่อการร้าย

ปัจจุบัน การก่อการร้ายสากลได้กลายเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงและสันติภาพของโลก ในประเทศไทยของเราก็ได้รับผลกระทบจากการก่อการร้ายสากลเช่นกัน องค์กรก่อการร้ายดังกล่าวส่วนใหญ่เป็นกลุ่มในแถบตะวันออกกลางและใช้ยุทธวิธีพลีชีพ ซึ่งมีความรุนแรงสูง สำหรับกลุ่มก่อการร้ายในประเทศไทยปัจจุบันได้เริ่มเป็นปัญหาสำคัญของประเทศ มีการสูญเสียชีวิตของเจ้าหน้าที่และประชาชนโดยมียอดผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตในแต่ละปีกลับสูงขึ้น ดังเช่นในปี 2547 มีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตจำนวน 1,438 คน ปี 2548 มี 1,643 คน ปี 2549 มี 1,877 คน และในปี 2550 มีถึง 2,295⁵ แม้ว่าในปี 2550 ทหารจะเปิดยุทธการขนาดใหญ่เพื่อสลายโครงสร้างองค์กรก่อความไม่สงบ แต่จำนวนตัวเลขผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตกลับเพิ่มมากขึ้นกว่าทุกปี ซึ่งแสดงว่าความรุนแรงมิได้ลดระดับลงไปด้วย

ภาพของเหตุการณ์การก่อการร้ายในอนาคตสำหรับประเทศไทยมีแนวโน้มที่จะเกิดเป็นลักษณะดังนี้

1. การทำลายระบบความปลอดภัยข้อมูล ข่าวสารของ ประเทศทาง Internet
2. การลอบวางระเบิด ลอบยิง ช่มชู้ ฆัตว์ประกัน
3. การจู่โจมด้วยวิธีการ หรือเครื่องมือที่ไม่คาดคิดที่อาจรวมไปถึงการใช้อาวุธเชื้อโรคและเคมีชีวภาพ

สถานการณ์ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในปี 2551 หากพิจารณาจากพัฒนาการของสถานการณ์ และสภาวะแวดล้อมในห้วงเวลาปัจจุบัน ก็อาจคาดการณ์ได้ว่า กลุ่มก่อความไม่สงบจะยังคงปฏิบัติการทางทหารอยู่ต่อไป และจะยกระดับความรุนแรงในเชิงคุณภาพมากยิ่งขึ้น โดยหวังผลความสูญเสียที่ใหญ่โต และกว้างขวาง สังเกตได้จากการวางระเบิดในระยะหลัง มักหวังผลความเสียหายในวงกว้าง การจู่โจมตีกียกระดับเป้าหมายที่มีตำแหน่งสำคัญในราชการสูงขึ้น ในทางการเมืองคาดว่า กลุ่มก่อความไม่สงบน่าจะใช้ความพยายามทำงานแนวร่วมกับองค์กรสากลเพิ่มขึ้น โดยใช้เงื่อนไขการปราบปราม และการละเมิดสิทธิมนุษยชนของเจ้าหน้าที่รัฐเป็นเงื่อนไขหลัก ประสานกับการเคลื่อนไหวของกลุ่มการเมืองในระบบระดับต่างๆ และองค์กรพัฒนาเอกชนบางองค์กรที่ได้รับข้อมูลซึ่งไม่ชัดเจนเพียงพอทั้งทางตรงและทางอ้อม

ศุภชัย คุณารัตนพฤกษ์ (นักศึกษา วปอ. รุ่นที่ 44)⁶ ได้วิเคราะห์ถึงความเสี่ยงของประเทศไทย มีโอกาสที่จะเกิดการก่อการร้ายด้วยอาวุธชีวภาพเนื่องจากเป็นศูนย์กลางการคมนาคม การเดินทางเข้าออกประเทศมีความสะดวก การตรวจสอบไม่เข้มงวดเท่าที่ควร การลักลอบนำเข้าอาวุธชีวภาพทำได้ง่าย ที่สำคัญเพราะประเทศไทยมีความสัมพันธ์ทางการทูตกับสหรัฐอเมริกาซึ่งเชื่อว่าเป็นเป้าหมายที่สำคัญที่สุดของการก่อการร้ายในทุกรูปแบบโดยเฉพาะอย่างยิ่งการก่อการร้ายด้วยอาวุธชีวภาพ และโดยภาพรวมในด้านการแพทย์และสาธารณสุข ยังอยู่ในระดับที่เสี่ยงอย่างยิ่งทั้งทางด้านบุคลากร อัตรากำลัง โครงสร้างและองค์กรประสานงาน

การชันสูตรโรค (กระทรวงสาธารณสุขสามารถชันสูตรเชื้อแอนแทรกซ์ที่เป็นเชื้อโรคที่สำคัญ แต่หากมีเชื้อตัวใหม่ที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นอาวุธชีวภาพ ก็อาจทำให้การชันสูตรโรคมีปัญหา) และที่สำคัญที่สุดนั้นความพร้อมโรงพยาบาลในด้านต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายด้วยอาวุธชีวภาพพบว่า โรงพยาบาลมีความพร้อมในการดำเนินการในที่เกิดเหตุ ในระดับปานกลาง และมีการเตรียมการด้านยาและเวชภัณฑ์ในระดับน้อยหรือไม่มีเลย โดยสรุป ความพร้อมทางการแพทย์และสาธารณสุขเพื่อรองรับการก่อการร้ายด้วยอาวุธชีวภาพยังอยู่ในระดับที่น่าเป็นกังวล

3. สรุป

โดยสรุปแล้วประเทศไทยยังอยู่ในสถานะเสี่ยงต่อการขยายวงของการก่อการร้าย แม้ว่ารัฐบาลและหน่วยงานความมั่นคงจะปรับยุทธศาสตร์และยุทธวิธีมาหลายครั้ง การขยายวงนั้นมีโอกาสที่จะเกิดขึ้นทั้งในมิติของความรุนแรง และขอบเขตของการปฏิบัติการ ดังนั้น การแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อนเช่นนี้อาจจะต้องใช้เครื่องมือหลากหลายในขณะเดียวกันก็ต้องสร้างเศรษฐกิจและสังคมให้เข้มแข็งขึ้นนั้น จำเป็นต้องให้ความสำคัญต่อความมั่นคงของมนุษย์ การสร้างกลไกของรัฐ-ประชาสังคมที่เข้มแข็ง ซึ่งไม่อาจจะเลยถึงบทบาทของการสาธารณสุขได้เลย

บทบาทที่สำคัญของรัฐด้านหนึ่งคือการพัฒนาศักยภาพทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการต่อต้านการก่อการร้าย R.Narasimha, A.Kumar, S.P.Cohen and R.Guenther⁷ ได้วิเคราะห์ถึงบทบาทและแนวทางในการรับมือกับภัยคุกคามใหม่ด้วยการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยเน้นไปถึงการรับมือใน 2 ระดับคือการต่อต้านการก่อการร้ายในระดับที่มีเป้าหมายทางการเมืองที่มีขอบเขตจำกัด การต่อรอง หรือการข่มขู่ (เช่นการวางระเบิด การข่มขู่ยิง) และการต่อต้านการก่อการร้ายในระดับยุทธศาสตร์ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงในวงกว้าง (เช่น กรณี 9/11 กรณีการใช้ก๊าซซารินของกลุ่มโอมชินริเกียวในโตเกียว) มาตรการที่ต้องใช้จึงแตกต่างกันและมีผลต่อการเตรียมการทางการแพทย์-สาธารณสุขอย่างยิ่ง บทเรียนเหล่านี้จึงมีความสำคัญต่อกรณีศึกษาของประเทศไทยในการเตรียมการรับต่อสถานการณ์ความมั่นคงในอนาคต

บรรณานุกรม

- ¹ K.M. Campbell and W.Darsie (Editors), Mapping The Jihadist Threat : The War on Terror Since 9/11, The Aspen Institute, Washington DC, 2006, ISBN 0-89834-456-4 (www.aspen.org)
- ² WWW.Rand.org
- ³ Angel Rabasa, et al, Beyond Al-Queda Part I, The Global Jihadist Movement, ISBN -13:978-0-8330-3930-9, MG 429, The Rand Corporation, Santa Monica, CA, 2006.
- ⁴ Angel Rabasa, et al, Beyond Al-Queda Part II, The Outer Rings of the Terrorist Universe, ISBN -13:978-0-8330-3932-3, MG430, The Rand Corporation, Santa Monica, CA, 2006.
- ⁵ นายประสิทธิ์ เมฆสุวรรณ ที่ปรึกษาสมาพันธ์ครูจังหวัดชายแดนภาคใต้ ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้ (www.deepsouthwatch.org) “วิเคราะห์การรบชายแดนใต้ ‘ยิงรุกทางทหาร ยิงตั้งรับทางการเมือง’ แนวโน้มความรุนแรงเชิงคุณภาพปี 2551”, www.prachatai.com, 2551
- ⁶ ศุภชัย คุณารัตนพฤกษ์, การเตรียมความพร้อมทางการแพทย์และสาธารณสุขเพื่อรองรับการก่อการร้ายด้วยอาวุธชีวภาพ, วิทยานิพนธ์นักศึกษา วปอ. รุ่นที่ ๔๔, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
- ⁷ R.Narasimha, A.Kumar, S.P.Cohen and R.Guenther (Editors), Science and Technology to Counter Terrorism, Proceedings of Indo-U.S. Workshop, ISBN 0-309-66951-0, (2007), The National Academies Press, Washington D.C., (www.nap.edu)

